

ESPOO
ESBO

Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelma Take 2020-2025

Väliraportti Q2 2024

Lisätiedot
Ohjelmapäällikkö Sanna Kurvi
Ohjelman operatiivinen omistaja
Maria Jyrkkä

TakE-ohjelman tuottavuus-tavoitteiden € toteuma Q2/2024

Kaupungin tuottavuustavoitteen ennustetaan **jäävän vuoden 2024 vuositavoitteesta -2,2 M€** (Q1-ennuste -8,4 M€)

Suurimmat ennustetut ylitykset vuonna 2024 toimenpiteillä:

1. Toimitilojen kartoitus, tilatehokkuus ja etätöön vaikutuksen hyödyntäminen, 5M€
2. Kaupungin vakuutusmaksujen alentaminen, 1,4M€
3. Kotihoidontuen kuntalisän muutos, 500 000€

Suurimmat ennustetut poikkeamat vuonna 2024 toimenpiteillä:

1. Maanmyyntivoitto tavoitetaso nostetaan takaisin 60M€ tasolle 2023-2025, -1,8M€
2. Suunnitelma perusopetuksen henkilöstösäästöistä, -1,4M€
3. Joukkoliikenteen kustannusten alentaminen: lipputulot, linjastot, -1M€

TakE-ohjelmassa seurataan tulosityksiköiden määrittämiä TakE-toimenpiteitä ja arvioidaan niiden toteutumista suhteessa asetettuun vuositavoitteeseen. Tulosityksiköiden budjettikokonaisuuden toteutumiseen vaikuttavat lisäksi yksikön muu toiminta ja toimintaympäristön tekijät.

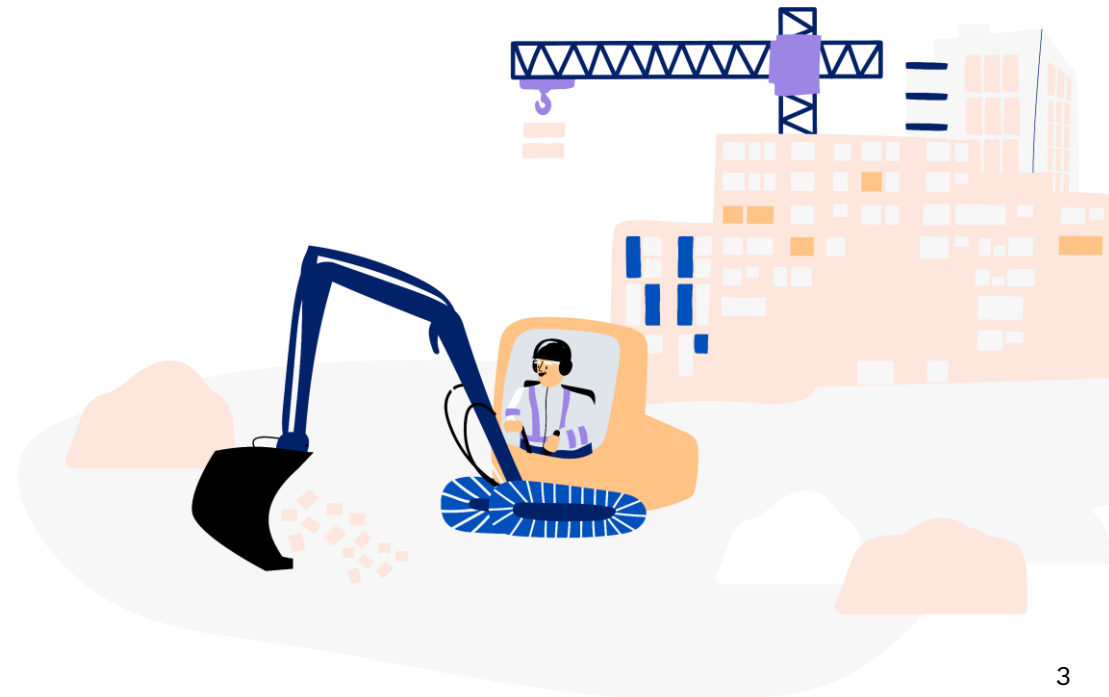
Tulosityksikkö	Tavoite	Ennuste	Tavoite vs. Enn/Tot
Elinkeino ja työllisyys	344 367	535 167	190 800
Kulttuuri	752 593	752 036	-557
Liikunta ja urheilu	365 000	300 000	-65 000
Hallinto	192 516	261 478	68 962
Henkilöstö	528 200	208 852	-319 348
Rahoitus ja talous	1 930 304	2 886 992	956 688
Strategia ja kehittäminen	7 888	2 040	-5 848
Kasvun ja oppimisen esikunta	63 500	0	-63 500
Suomenkielinen perusopetus	5 105 420	2 348 230	-2 757 190
Suomenkielinen varhaiskasvatus	1 856 091	1 944 699	88 608
Svenska bildningstjänster	228 625	232 625	4 000
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	566 849	483 518	-83 331
Joukkoliikenne	1 000 000		-1 000 000
Kaupunkisuunnittelukeskus	263 000	0	-263 000
Kaupunkitekniikan keskus	643 133	643 133	0
Kaupunkiympäristön esikunta	2 365 840	597 200	-1 768 640
Tilapalvelut-liikelaitos	5 307 032	8 083 028	2 775 996
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus	197 644	197 644	0
na	21 718 002	19 476 642	-2 241 360

Vuokrahenkilöstön käyttö laskenut, mutta jää kahden vuoden takaisesta tasosta

(yksiköt, joissa käytössä)

11,7 M
TOT Q2 2024

Tulosyksikkö	TOT Kaksi vuotta sitten	TOT edellinen vuosi	TOT kuluva vuosi
Elinkeino ja työllisyys	0,0M		
Hallinto- ja lakiasiat	0,0M	0,0M	0,0M
Henkilöstö	0,3M	0,3M	0,4M
Kulttuurin tulosyksikkö	0,3M	0,4M	0,4M
Liikunnan ja urheilun tulosyksikkö	0,1M	0,2M	0,2M
Rahoitus ja talous	0,0M	0,0M	0,0M
Suomenkielinen perusopetus	2,7M	2,7M	2,3M
Suomenkielinen varhaiskasvatus	6,2M	7,9M	7,2M
Svenska Bildningstjänster	0,7M	0,9M	0,9M
Tilapalvelut-liikelaitos	0,8M	0,3M	0,2M
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	0,0M	0,1M	0,1M
Loppusumma	11,4M	12,6M	11,7M

Henkilöstökustannukset nousseet 34,4 M€ kahdessa vuodessa

(TakE:a toteuttavat yksiköt)

Henkilöstökustannukset laskeneet vuoden takaisesta vastaavasta ajankohdasta:

- Rahoitus ja talous -yksikkö (laskua kaksi vuotta peräkkäin)

Tuloyksikkö	TOT Kaksi vuotta sitten	TOT edellinen vuosi	TOT kuluva vuosi
Elinkeino ja työllisyys	5,0M	5,5M	6,1M
Hallinto- ja lakiasiat	6,2M	5,4M	6,0M
Henkilöstö	4,9M	4,1M	4,1M
Kasvun ja oppimisen esikunta ja yhteiset	3,3M	3,8M	4,1M
Kaupunkisuunnittelukeskus	4,2M	4,6M	4,6M
Kaupunkitekniikan keskus	14,5M	15,8M	16,3M
Kaupunkiympäristön esikunta	2,2M	2,3M	2,5M
Kulttuurin tuloyksikkö	9,1M	10,4M	10,3M
Liikunnan ja urheilun tuloyksikkö	4,1M	4,4M	4,6M
Rahoitus ja talous	3,4M	3,1M	3,0M
Strategia ja kehittäminen Ty	2,1M	2,3M	2,0M
Suomenkielinen perusopetus	84,8M	91,6M	94,1M
Suomenkielinen varhaiskasvatus	58,2M	67,9M	71,5M
Svenska Bildningstjänster	17,7M	19,6M	20,2M
Tilapalvelut-liikelaitos	12,1M	11,9M	12,9M
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	16,3M	18,1M	19,5M
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus	3,7M	4,3M	4,3M
Loppusumma	251,7M	275,1M	286,1M

286,1 M

TOT Q2 2024

Säästövapaat vähentyneet 75 % ohjelmakauden alusta

(TakE:a toteuttavat yksiköt)

- Vuoden 2024 alusta säästövapaapäivien määrä kasvanut
 - Rahoitus ja talous -yksikkö 1pv
 - Kulttuuri 15pv
 - Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut 42pv

4 887

Kaupunki yhteensä 30.6.2024

Tulosyksikkö	13.10.2020	30.6.2024	Muutos %
Tarkastuslautakunta ja tilintarkastus (30.9.21)	28	12	57 %
Sisäinen tarkastus (30.9.21)	74	69	7 %
Rahoitus ja talous	401	83	79 %
Henkilöstö	769	73	91 %
Hallinto ja lakiasiat (30.9.21)	566	309	45 %
Strategia ja kehittäminen (30.9.21)	197	95	52 %
Elinvoiman tulosalueen yhteiset	73	0	100 %
Elinkeino ja työllisyys	123	58	53 %
Kulttuuri	884	351	60 %
Liikunta ja urheilu	632	191	70 %
Kasvun ja oppimisen esikunta ja yhteiset	487	220	55 %
Suomenkielinen perusopetus (30.9.21)	1 189	530	55 %
Suomenkielinen varhaiskasvatus	4 524	1 118	75 %
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut	2 294	326	86 %
Svenska Bildningstjänster	628	149	76 %
Kaupunkitekniikan keskus	2 547	546	79 %
Kaupunkisuunnittelukeskus	747	123	84 %
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus	507	141	72 %
Kaupunkiympäristön esikunta	541	214	60 %
Tilapalvelut-liikelaitos	2 540	279	89 %
Kaupunki yhteensä	19 751	4 887	75 %

 = Määrä kasvanut Q1/2024 -> Q2/2024

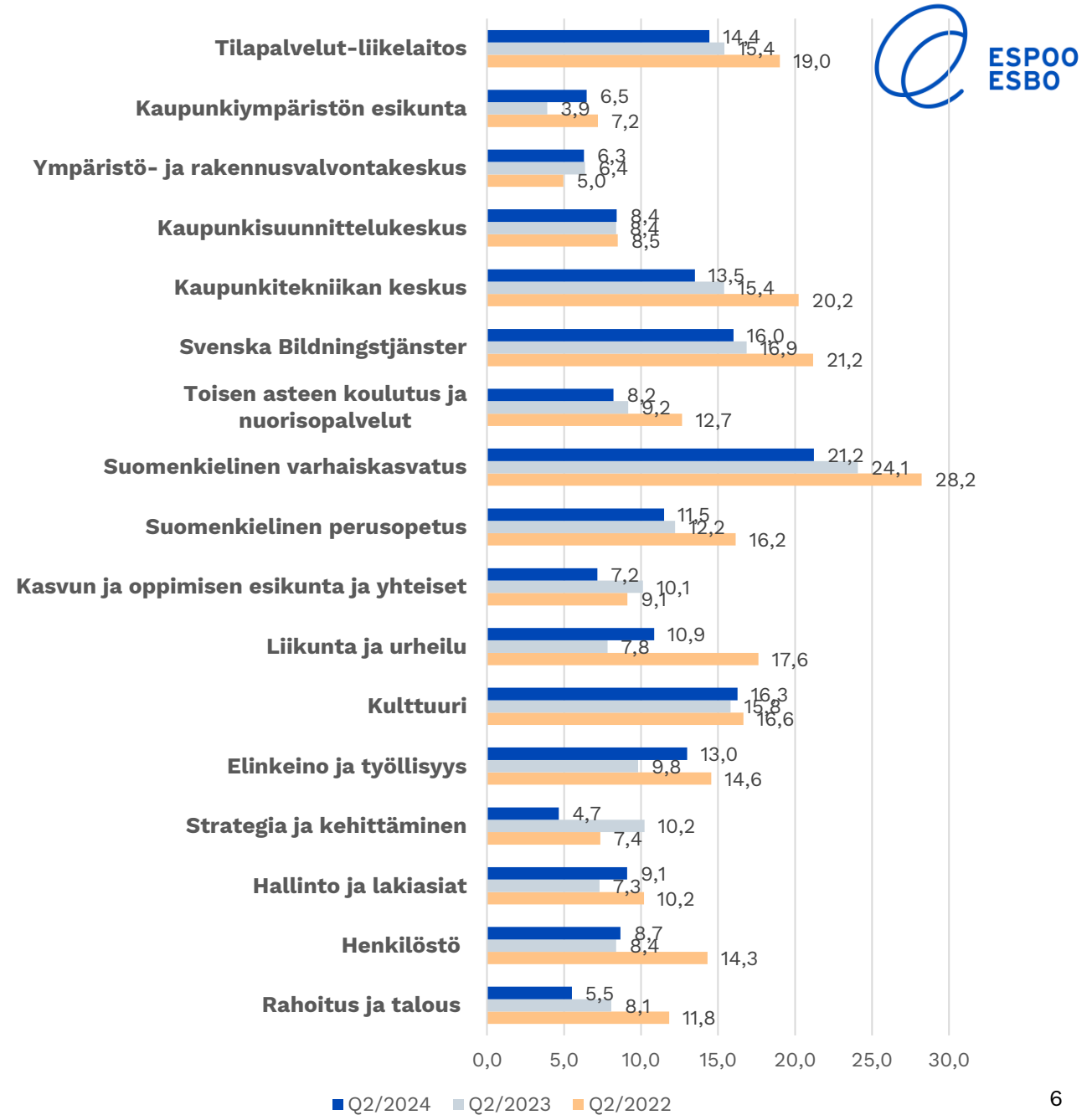
Terveysperusteisten poissaolojen määrä on laskenut reilussa puolessa tulosyksiköistä vuoden takaisesta

(TakE:a toteuttavat yksiköt)

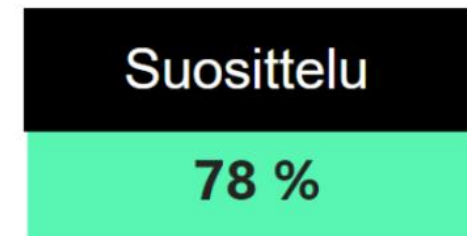
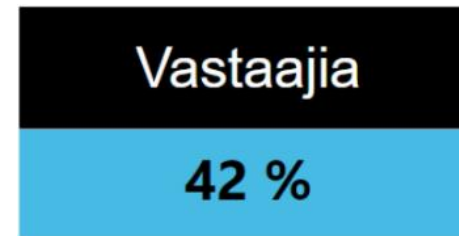
Kuorma: Keskimäärin paljonko yhdellä henkilöllä on terveysperusteisia poissaoloja vuositasolla.

*Laskentakaava: Terveysperusteisten poissaolojen % *365 /100*

Työpaikan suositteluprosentti pysynyt samalla tasolla vuoden 2023 lopulta

(Koko kaupunki)

Periodi	Vastaajia	Vastaus%
24 - 6	4 439	42
24 - 3	4 843	46
23 - 12	3 531	34
23 - 10	4 092	40
23 - 6	3 565	35
23 - 3	3 778	38
22 - 12	3 662	37

Periodi	Suosittelu %
24 - 6	78
24 - 3	78
23 - 12	77
23 - 10	76
23 - 6	75
23 - 3	74
22 - 12	73

4 439

Vastaajia 24 - 6

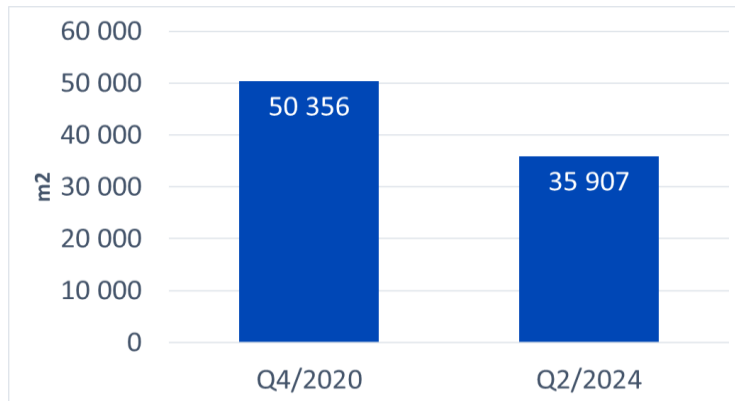
Tilojen määrä vähentynyt ohjelman alusta

(Koko kaupunki)

Tilojen määrässä nousua kuluvan vuoden ensimmäisestä kvartaalista. Tiistilän koulu ja päiväkotia otettiin käyttöön 1.7.2024 ja TE-toimistolle tuli lisätila Piispanportista jo ennen TE-siirtymää 2025.

Kaupungin käytössä olevat toimistotilat (m²)

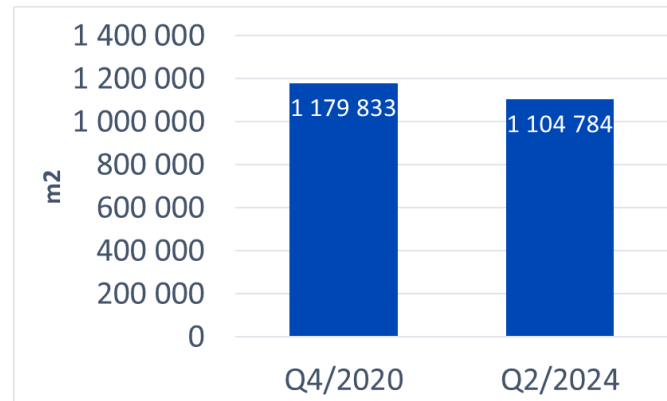
(omistus, osake, vuokra, pl. tilapankki)

Toimistotila vähentynyt 14 449 m² ohjelmakauden alusta (Q4/2020).

Kaupungin käytössä olevat toimitilat (m²)

(kaikki omistus, osake, vuokra, pl. tulevat kohteet.)

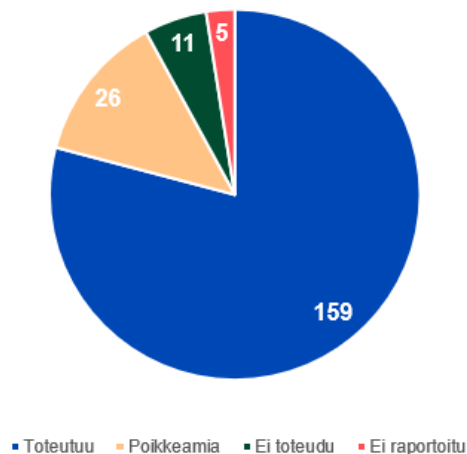
Toimitila vähentynyt 75 049 m² ohjelmakauden alusta (Q4/2020).

Ohjelman kokonaistilanne Q2/2024

TakE-toimenpiteitä 201 kpl vuodelle 2024

Kasvu ja oppi 63
Kaupunkiympäristö 57
Konsernihallinto 50
Elinvoima 36

Toiminnan tuottavuuden paraneminen (kpl)

Reilu kolmannes toimenpiteistä ei paranna toiminnan tuottavuutta halutulla tavalla tänä vuonna.

Liputettu 11 riskiä

(Punainen liikennevalo: Riskien hallinnan tilanteeseen tarvitaan vahva johdon interventio)

Tulosyksikkö	Määrä kpl	Riski
Elinkeino ja työllisyys	1	Tietojärjestelmien toimimattomuus, tieto ei omassa hallinnassa
Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskus	1	Asiakaspalveluiden yhdistäminen Kaken kanssa: Espoolaisten talon rakentaminen viipyy. Arkiston digitointi hidasta ja myös paperiarkisto joudutaan muuttamaan, ellei digitointinopeutta lisätä. Digitointirahaa ei saatu kehikseen 2023 eikä 2024.
Suomenkielinen perusopetus	2	Sisäiset toimitilavuokrat nousevat hallitsemattomasti omista toimista huolimatta. Henkilöstösäästötavoite: Resurssien vähentäminen ilman muita rakenteellisia uudistuksia leikkaa opetuksen laatutasoa. Poliittiset päättäjät eivät ole sitoutuneet henkilöstöresurssien vähentämiseen.
Svenska bildningstjänster	1	Palveluverkon muutokset eivät toteudu
Hallinto	2	Asiointiportaalin mahdollistama toiminnallinen muutos ei toteudu riittävän laajasti, jotta tuottavuus kehittyisi odotetusti. Hankkeen omistaja ja projektipäällikkö eivät ole enää Espoon käytettävissä
Liikunta ja urheilu	4	Perusura, Sisäiset vuokrat, Hankkeet, Sähköinen järjestelmä/Kehittäminen

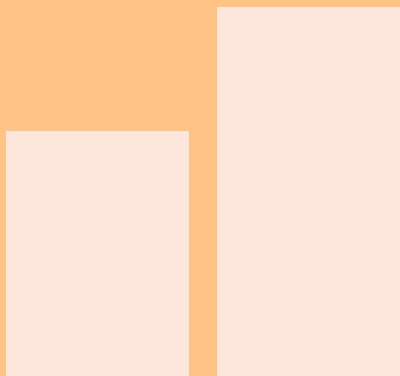
Kaupunkitasoisten toimenpiteiden eteneminen

Projekti/toimenpide	Kokonaistilanne	Kokonaistilanne muutos	Lyhyt tilannekuvaus
OmaEspoo - Sähköisten asiointipalvelujen kokonaisratkaisu	Punainen	↓ Heikentynyt	IT PMO 28.12.2023// Muutettu P3 ja P4 vuodelle 2023 (sovitusti tämä osuus paketoidaan vuoden 2023 loppuun ja 1.1.2024 jatko uudella investointiprojektilla). JA-pvm siirretty 31.1.2024, jotta laskut ehtivät kiertää ennen projektinumeron sulkemista. 24.11.2023 Siirretty projektin tila Lopetukseen, koska projektin edistäminen jatkuu 2024 alusta lähtien Aski-projektina /KMa 9.11.2023 OmaEspoo -...
Henkilöstöjohtamisen muutosmatkat	Keltainen	→ Pysynyt samassa	Henkilöstöjohtamisen muutosmatka-projektin kokonaisuutta päivitettiin kesällä 2022. Suunnitelma vuosille 2023-2025: 1) Sarastia-palkkajärjestelmän ylläpito ja kehittäminen 2) Työvuorosuunnittelujärjestelmäprojektin toteuttaminen 3) Suorituksen ja osaamisen sekä työkyvyn hallinnan välineiden kehittäminen (Suuntaamo) 4) HRD-työkalut -projektin toteuttaminen. HRD-osaprojektiryhmän toiminta on ede...
Linjaukset rekrytoinneista	Vihreä	→ Pysynyt samassa	Linjauksia toteutetaan osana normaalia henkilöstösuunnittelua. Rekrytoinneissa pääpaino on osaavan työvoiman saamisessa erityisesti peruspalveluihin sekä muille työvoimapulasta kärsiville aloille.
Säästövapaat ja erilliskorvaukset	Vihreä	→ Pysynyt samassa	Tavoitteen toteutuminen etenee. Säästövapaiden vähentämistavoite etenee suunnitellusti. Säästövapaita oli 30.6.2024 yhteensä pitämättä 4887 päivää, kun tilanne 31.12.2023 oli 6500 päivää. Työaikapankin käyttöönotosta on neuvoteltu sopimus.
Työtehtävien ja -ajan järjestelyt sekä työnjohto-oikeus	Vihreä	☐	Toimenpiteet määritelty ja työn alla.
JoTo - Johtamisen ja talousohjauksen tietojärjestelmäkokonaisuus	Keltainen	→ Pysynyt samassa	JoTo-projektin käyttöönotot viimeistä lukuunottamatta toteutettu. KO3 johdon työpöydän viimeiset mittaripaketit käyttöönotetaan touko-kesäkuun aikana. Ylläpitoon siirtoa ei Espoon organisaatiossa ole vielä tehty, mutta tavoite sille on kesäkuun alussa. Palvelutoimittajan osalta siirto ylläpito-organisaatiolle on tehty. Projektin laajuudessa olevat jälkitoimitukset sovitaan kirjallisesti. Projektin...
Konserniin liittyvien avustusten ja jäsenmaksujen keskittäminen ja uudelleenarviointi	Keltainen	↓ Heikentynyt	Keskeiset havainnot ja toimenpide-ehdotukset esitelty strategia ja talousryhmälle.. Järjestöyhteistyön kehittämisen ryhmä ottaa roolia järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön kehittämisestä. Säästötavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteisökohtaista suunnitelmaa, joka täytyy tehdä mahd. nopeasti. Osalle yhteisöjen annettu jo tavoite taloudellisen riippuvuuden (kaupungista) pienentyminen, mutta...
Tilalahokkuuden lisääminen ja hankekustannusten alentaminen	Keltainen	→ Pysynyt samassa	Hankkeiden suunnitteluohjeita päivitetään käyttäjien kanssa. Suunnittelussa olevat hankkeet ovat mahdolliset erityispiirteet huomioiden tunnuslukujen mukaiset. Markkinatilanne on ollut vuoden alusta haastava kustannusten jatkuvan nousun takia. Ukrainan sotatila sen aiheuttamane seurauksineen markkinoilla on aiheuttanut sekä kustannusten nousua, ilmoituksia saatavuusongelmista sekä resurssiongelmia...
Toimitilojen kartoitus, tilalahokkuus ja etätöyntyä vaikutuksen hyödyntäminen	Vihreä	↑ Parantanut	Toimitilojen keskittäminen vapauttaen ulkoisia tiloja tapahtuu päätöksenteosta ja vuokrasopimusten kestosta johtuen vuosina 2022-2025. Kaupungin uusi etätöyntyä ohjeistus päivittyi 2022 aikana. Ohjeistus tulee vaikuttamaan suunnitteluun ja tilatarpeeseen. Hyvinvointialuesiirtymät ja valmistuvat ppp-hankkeet aiheuttavat sen, ettei säästöjä vielä 2022 synny. Sisäiset vuokrat vuonna 2021 olivat 248...

Ohjelman toteutuksen tarkistuspiste 31.7.2024

*(Taloudellisesti kestävä Espoo –
tuottavuus ja sopeutusohjelma TakE
ohjelma-asiakirja, luku 4.)*

TakE-ohjelmalle asetettiin tarkistuspisteeksi 31.7.2024

1. Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus- ja sopeutusohjelman (TakE) päivityksessä vuonna 2022 asetettiin ohjelman toteutuksen tarkistuspiste (31.7.2024) vuoden 2024 toisen osavuosikatsauksen yhteyteen.
2. Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus- ja sopeutusohjelman (TakE) tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja talouden tasapainoa suunnitelmallisesti vuosina 2020–2025.
3. Ohjelman tavoitetasot ja toimenpiteet päivitettiin sote- ja pelastustoimen uudistuksen vaikutusten osalta keväällä 2022 siten, että ohjelma parantaa Espoon kykyä sopeutua uudistuksen aiheuttamiin taloudellisiin muutoksiin. Samalla arvioitiin TakE-ohjelman kipukohtat. Ohjelman tavoitteet kaupungin talouden tasapainottamisesta ja velkaantumisen kääntämisestä laskuun pidettiin ennallaan. Valtuusto päätti 13.6.2022 ohjelman päivityksestä.

Toteutumisen tarkastelu

Arvioidaan linjausten ja toimenpiteiden vaikutusta käyttömenojen ja investointien kehitykseen, tulo-rahoituksen kehitystä sekä tarvittavia toimenpiteitä

Tuottavuustavoitteiden toteutumisen tilanne

Ohjelma on edennyt alkuvuosina hyvin. Kuluva vuosi jäämässä tavoitteestaan. Vuodelle 2025 huomattavan suuri tavoite, jonka toteutumisessa jo nyt merkittäviä riskejä.

- Vuoden 2025 kokonaistavoite noin 47M€ (aiemmat vuodet noin 20M€).

Ohjelman ennustetaan jäävän -2,2M€ vuositavoitteestaan 2024

- Kaupungin kokonaistavoite 2024 on 21,7M€, ennuste vuoden 2024 lopussa 19,5M€ eli ohjelman ennustetaan jäävän vuositavoitteestaan -2,2M€ (sis. tulolisäykset ja kertaluonteiset myyntituotot)
- Tulolisäyksen vuositavoite 2024 on 5,7M€, ennuste vuoden lopussa 3,7M€ eli tulolisäyksen ennustetaan alittuvan -2,0M€.

Ohjelman ennustetaan vuoden 2024 lopussa ylittävän kumulatiivisen (2021-2024) tavoitteensa +8,5M€

- Kumulatiivinen tavoite ohjelman toteutusvuosille 2021-2024 on 69,4M€, ennuste vuoden 2024 lopussa 77,9M€

Seuraavat toimenpiteet ovat ylittäneet tavoitteensa vuosina 2021-2023 yht. 8,6M€:lla (vuosittaiset ylitykset yhteensä):

- Energiamanagerin ja kiinteistövalvomon tuoma tehostus
- Tilapankin myytävien kohteiden aktivointi
- Kaukolämmön optimointi
- Kiinteistöveroselvitys; Rakennusvalvonnan ja

- kaupunkimittauksen selvitystyö
- Parannetaan osaamiskeskusten kautta työllistymistä
- Perusopetuksen väistötilojen vähentyminen

Kertaluonteisten myyntituottotavoitteiden toteutuminen näyttää heikolta

- Vuosien 2021-2025 myyntitavoite yhteensä 28,5M€, ennuste vuoden 2024 lopussa 3,0M€.
 - Tavoite jaettu Rahoitus ja talous - yksikölle (tavoite 25,5M€: Konserniyhteisöjen omaisuuden realisointi sekä Myydään kaupungin ydintehtävien ulkopuolelle jäävät toiminnot / yhteisöt) ja Tilapalveluliikelaitokselle (tavoite 3M€ Muiden myytävien kohteiden aktivointi mm. salkuittain myytäviä kohteita)

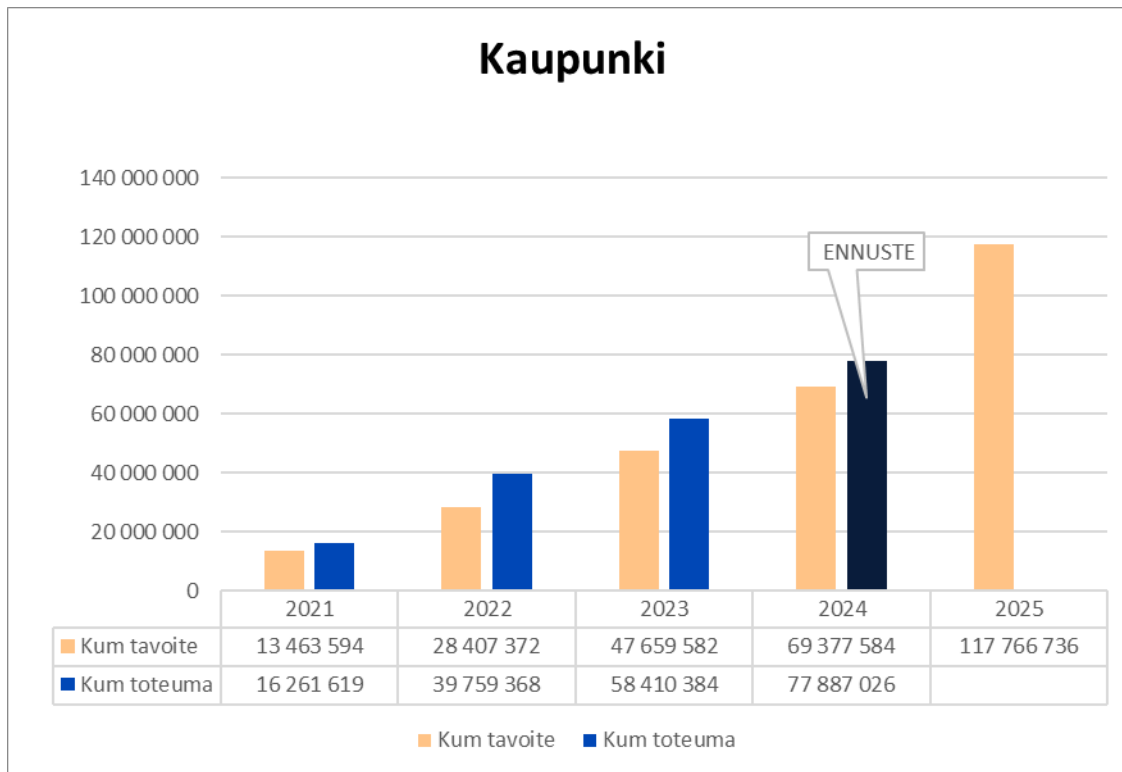
Ohjelman teemat: tilojen käyttö tehostunut, henkilöstösäästöt ja digitalisaatio laahaavat

- Teemoista kumulatiivisen tavoitteen ennustetaan 2024 lopussa ylittyvän toimitilojen käytön tehostamisessa (+3,2M€) ja työllisyyden hoidossa (0,3M€)
- Henkilöstöjohtamisen käytännöt / Henkilöstösäästöt (-4,3M€) ja digitalisaatio (-3,8M€) ennustetaan 2024 lopussa jäävän tavoitteesta.

Ohjelma on edennyt alkuvuosina hyvin. Kuluva vuosi jäämässä tavoitteestaan. Vuodelle 2025 huomattavan suuri tavoite, jonka toteutumisessa jo nyt merkittäviä riskejä.

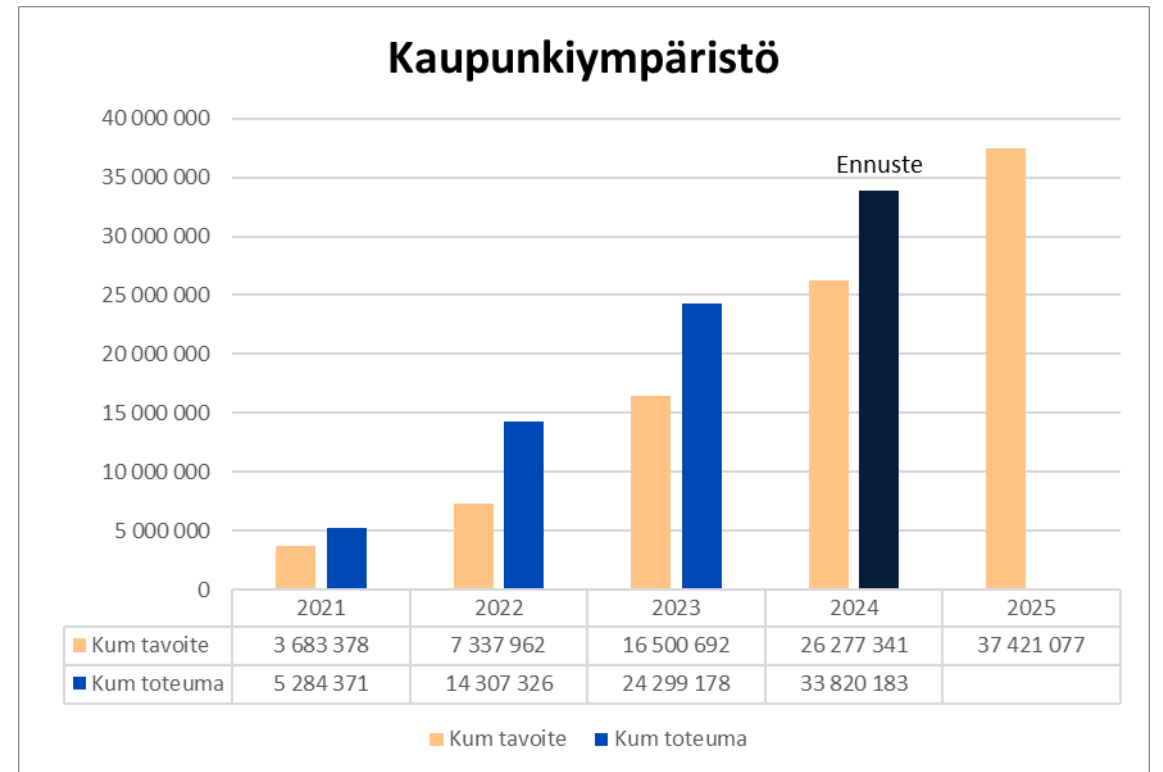
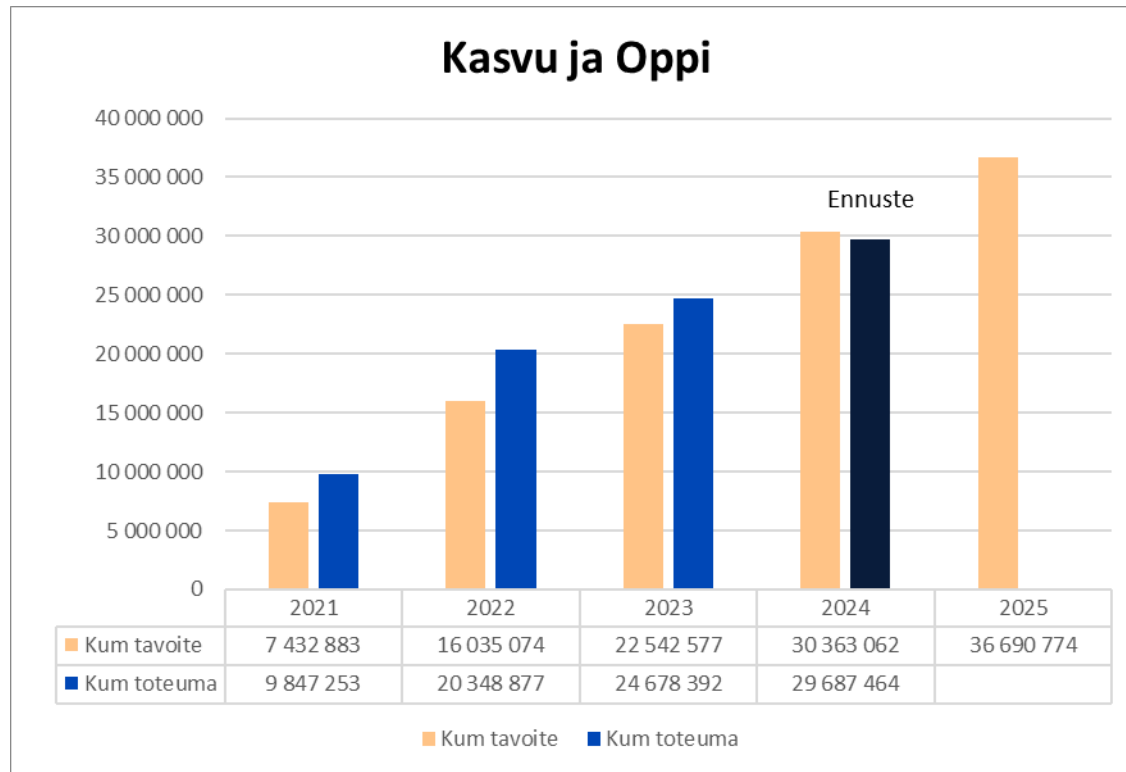
Kaupunkitaso, kumulatiivinen tuottavuustavoite ja toteuma sekä kuluvan vuoden ennuste

77,9 M€
Kum ennuste Q2 2024

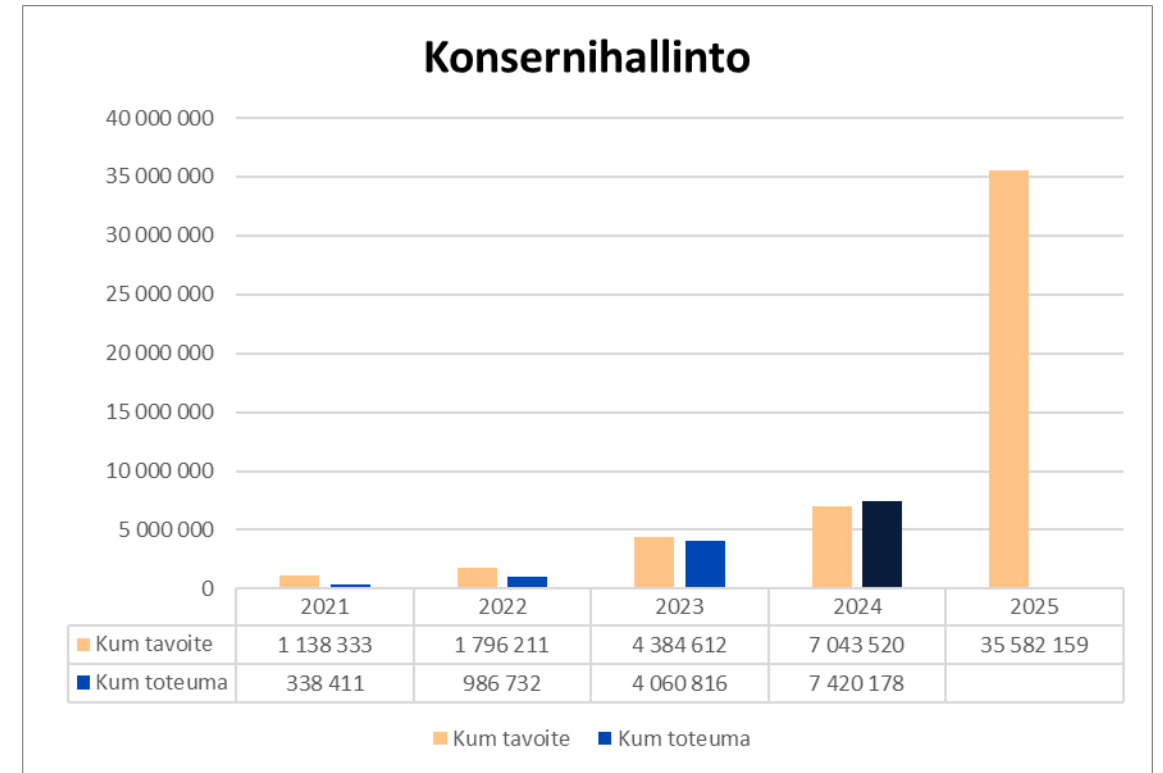
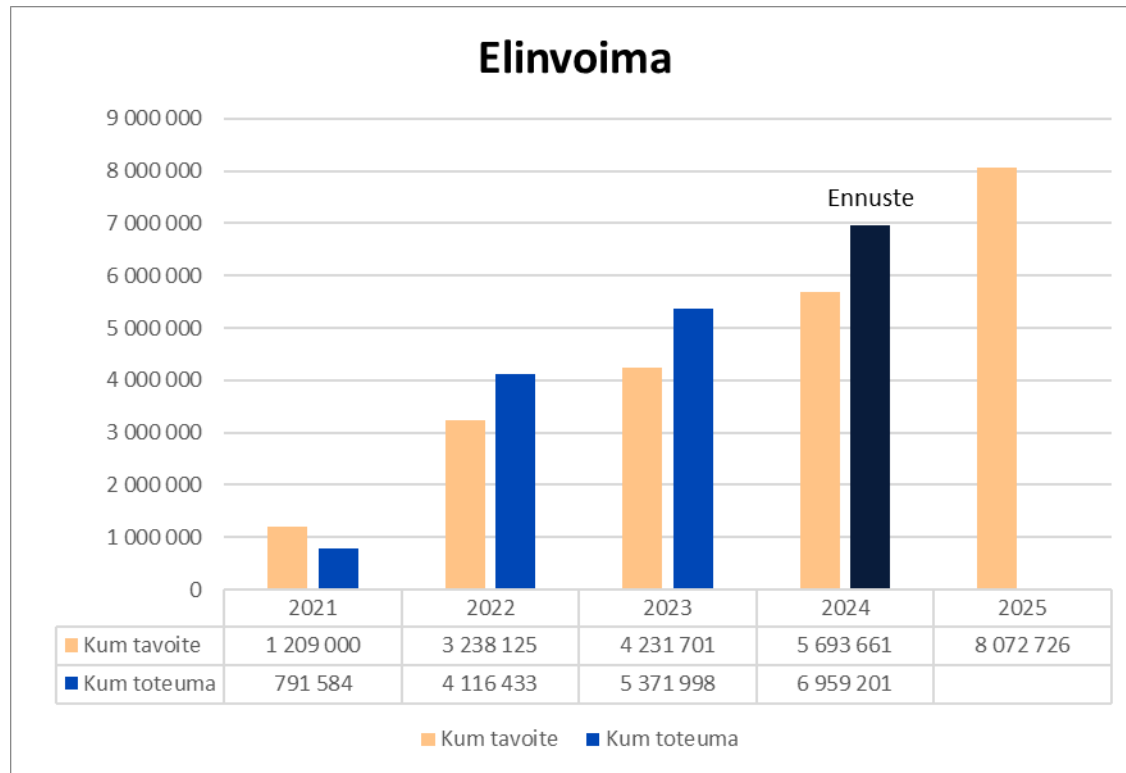

Laskentakaava
Kumulatiiviset luvut on saatu laskemalla yhteen edelliset vuodet tiettyyn vuoteen asti. Esim.
Kum 2022 = 2021+2022
Kum 2023 =2021+2022+2023
Tot 2024-2025: Vuoden 2024 luku on ennuste, muuttuu toteumaksi, kun tilinpäätös 2024 valmistuu.

Toimialoittain, kumulatiivinen tuottavuustavoite ja toteuma sekä kuluvan vuoden ennuste

Toimialoittain, kumulatiivinen tuottavuustavoite ja toteuma sekä kuluvan vuoden ennuste

Arvioidaan linjausten ja toimenpiteiden vaikutusta käyttömenojen ja investointien kehitykseen, tulorahoituksen kehitystä sekä tarvittavia toimenpiteitä

Kaupungin talouden kehitystä on tarkasteltu

- Toimintakatteen ja tulorahoituksen kehityksen kautta
- Investointien toteutumisen kautta

Vuosina 2020-2023 kaupungin talouteen on vaikuttanut moni suurempi poikkeuksellinen tapahtuma.

- Vuosina 2020-2022 koronavirusepidemia ja sen laajat vaikutukset toimintaan ja talouteen
- Sosiaali- ja terveystalouden uudistus vuoden 2023 alusta ja uuden mallin mukainen kuntien rahoitusjärjestelmä ja siirtyvät erät, verohännät ja jälkitarkastukset
- Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen vaikutukset mm. rakentamiseen, maanmyyntiin

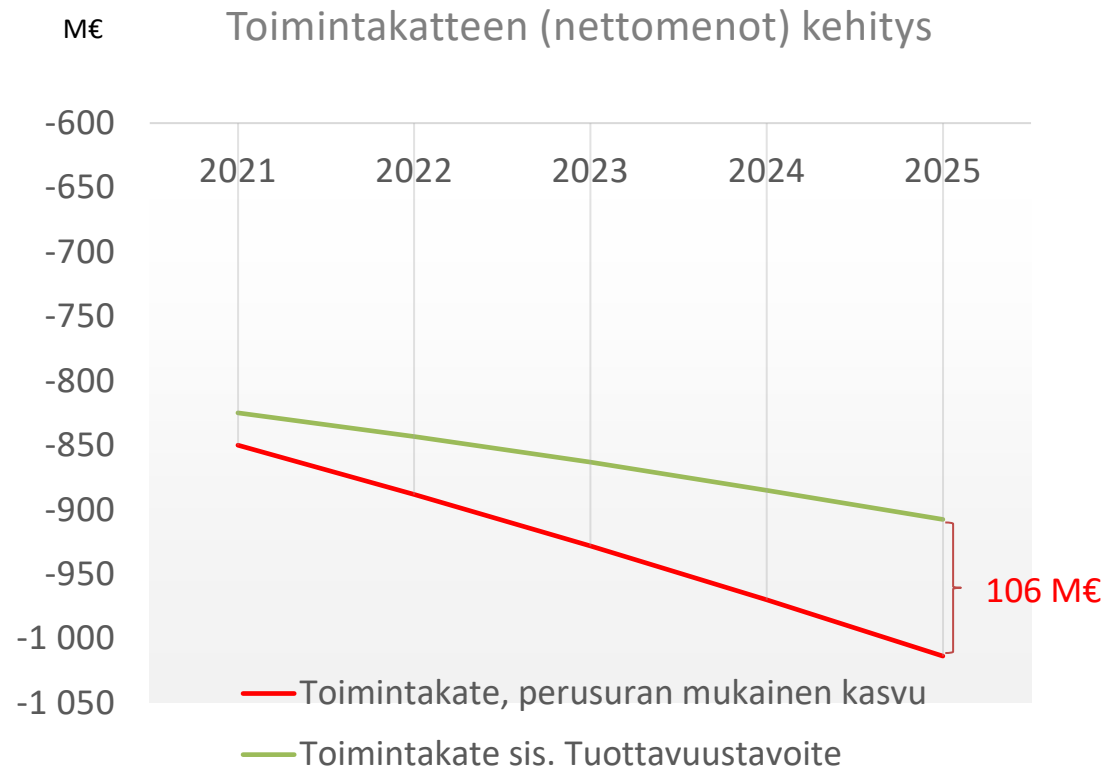
Vuodelle 2025 vaikuttaa TE25-uudistus

TakE-ohjelman päivitettyt tavoitteet 2020-2025

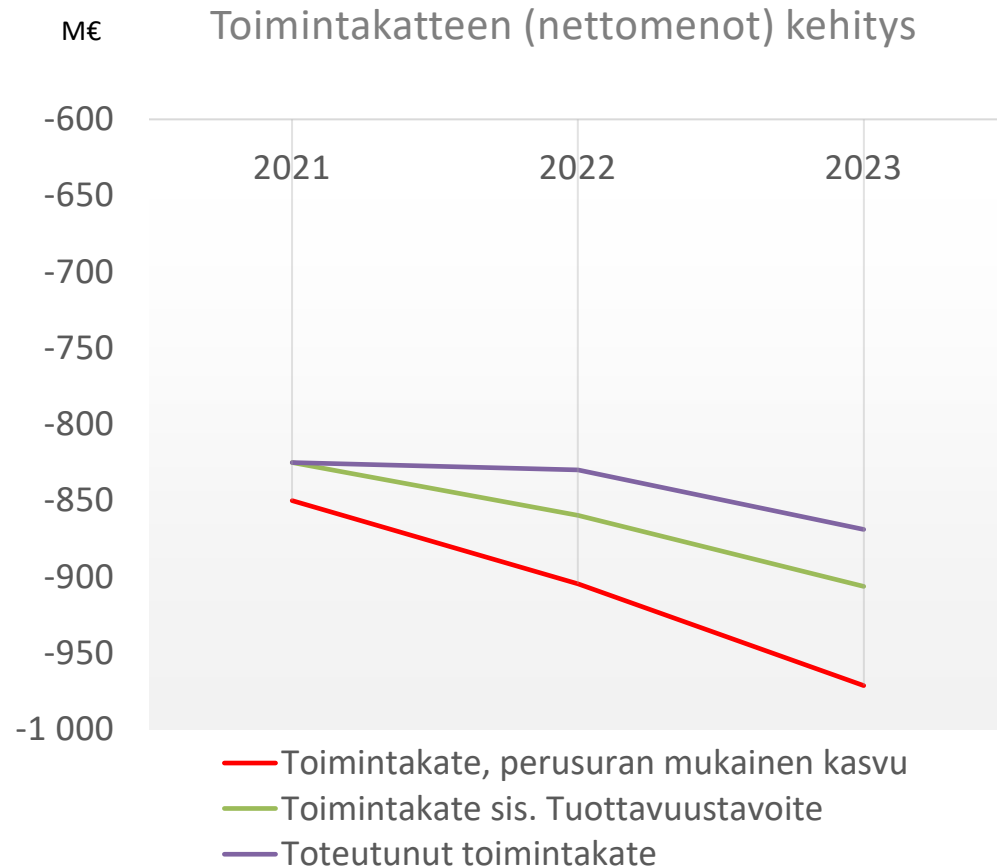
- Käyttötalouden kasvun suunnitelmallinen hidastaminen noin 116 milj. eurolla perusuraan nähden v. 2025 loppuun mennessä
- Toimintakatteen kasvun hillitseminen noin 106 milj. eurolla v. 2025 mennessä, kiinteistöverotulojen kasvattaminen 10 milj. eurolla
- Investointitason laskeminen 10 %:lla hankkeiden toteutustapaa, laajuutta ja kustannuksia tarkastamalla.
- Palvelujen ja prosessien kustannusvaikuttavuuden suunnitelmallinen kehittäminen
- Konsernin velkaisuuden vähentämiseksi kaupungin omalle toiminnalle tarpeettomista tiloista luovutaan. Pääoman vapauttamiseksi myydään useita rakennuksia, toimitiloja tai salkkuja ja muuta omaisuutta yhteensä 300–500 milj. euron myyntiarvolla 2023–2025.

Tavoitteet käyttötalouteen

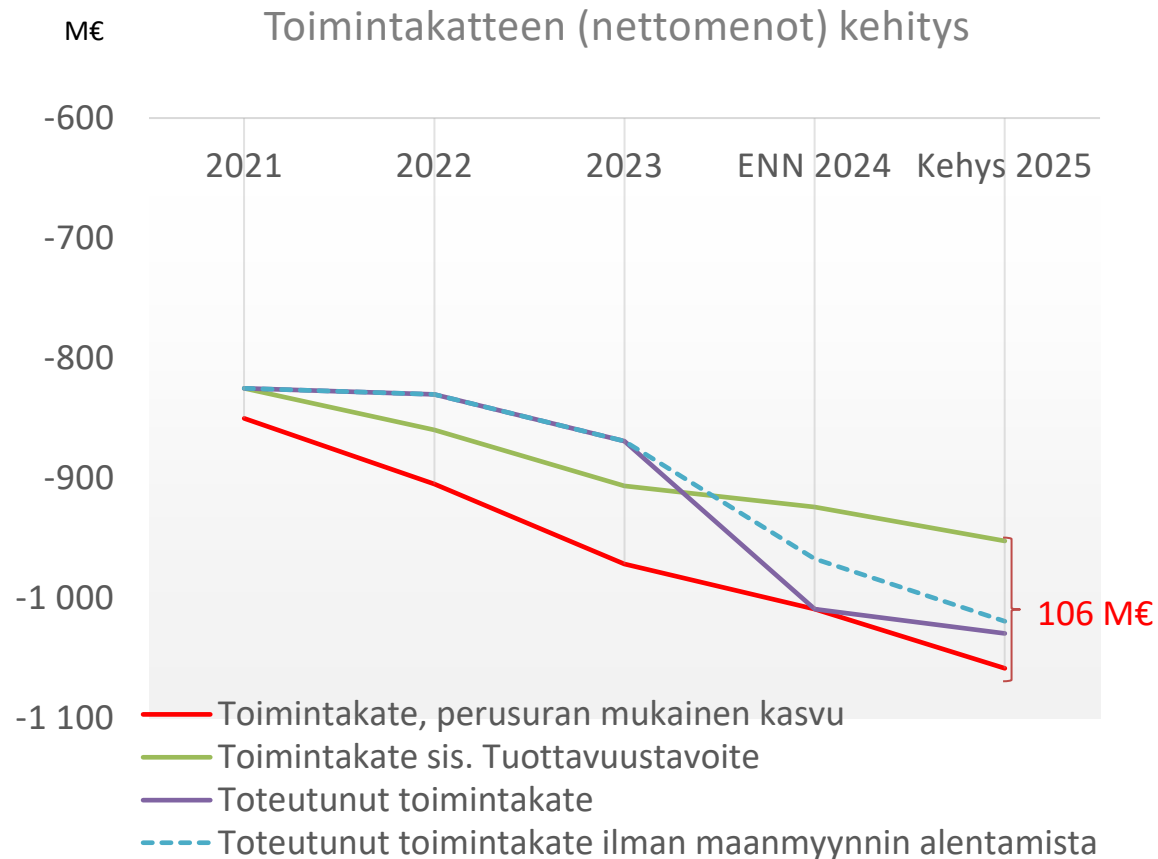
- Toimintakatteen alijäämän (nettomenot) kasvun hillitseminen 106 milj. eurolla suhteessa perusuraan
 - Perusura= väestön/palvelutarpeen kasvu + kustannustason nousu (peruspalvelujen hintaindeksi)
- Kiinteistöverotulojen kasvattaminen 10 milj. euroa
 - KV19.10.2020 päätöksellä korotettiin yleistä- ja ei vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia 0,07 prosenttiyksiköllä ja rakentamattoman maa-alueen kiinteistöveroä 0,5 prosenttiyksiköllä vuodelle 2021
 - Kiinteistöveroselvitys (TakE toimenpide)

Toteutuminen vuosina 2021-2023

- Vuosina 2021-2023 kaupungin toimintakate kehittyi oletettua paremmin.
- TakE-ohjelman toimenpiteet ovat hillinneet toimintakatteen alijäämän kasvua.
- **Kuitenkin merkittävin vaikutus toimintakatteeseen on ollut koronavirusepidemian aiheuttamat muutokset toiminnassa ja valtion kompensatiot sekä mm. kertaluonteinen 31 milj. euron maanmyynti datakeskushankkeelle v.2023.**
- TakE-ohjelman vaikutukset tarkastellaan erikseen ohjelman toimenpiteiden toteutumisen vuosiseurannan kautta.
- Kaupungin tulorahoitus kehittyi vuosina 2021-2023 oletettua positiivisemmin ja lainanottotarve on ollut vähäistä.

Arvio talouden kehityksestä TakE-ohjelmakauden loppukaudella vuosina 2024-2025

- TakE-ohjelman toimenpiteiden toteutus jatkuu vuosina 2024-2025, mutta kaupungin toimintakate on heikentymässä selvästi vuodesta 2023.
- Keskeisiä tekijöitä
 - Kaikissa TakE-ohjelman toimenpiteissä ei saavuteta tavoitteita
 - Tulopuolella maanmyynnin näkymät ja suhdanne on erityisen heikko, joka heikentää kaupungin toimintakatetta vuosina 2024 ja 2025.
 - Kaupungin kasvu, kustannuskehitys mm. kallis palkkaratkaisu, maahanmuutto, joukkoliikenteen kustannukset, kuntien eläkemaksujen korotukset
- Vuosina 2024-2025 tulorahoitus heikkenee ja lisää lainanottotarvetta vuonna 2025 investointien rahoitukseen

Investointien toteutuminen

Infrainvestoinnit olivat vuosina 2017-2020 (ennen TakE-ohjelmaa) keskimäärin 153 M€ vuodessa. Vuosina 2021-2023 (TakE-ohjelmakaudella) laajuutta on pienennetty ja vastaava luku oli 109M€.

Huolellisesti tehdyn suunnittelun ja optimaalisesti ajoitetun kilpailutuksen myötä kaupunkitekniikan keskuksen saamat urakkatarjoukset ovat vuosina 2021 ja 2023-2024 olleet keskimäärin 11 % alle kustannusarvion. Vuonna 2022 Venäjän hyökkäyssota nosti tarjoukset keskimäärin kustannusarvioiden tasolle, mutta häiriö on selätetty.

Infrarakentaminen, joka mahdollistaa yksityiset maankehityshankkeet on pyritty aikatauluttamaan tarkasti maanomistajien kanssa, jotta kaikki rakentaminen on pystytty tekemään kustannustehokkaasti.

TakE-ohjelman myötä useissa hankkeissa laatutasoa on pienennetty jo suunnitteluvaiheessa esim. vähentämällä kalustusta, tarkastelemalla istutusten valintoja kustannusnäkökulmasta ja optimoimalla rakentamisen aikataulutusta sekä työmaajärjestelyjä.

Pientaloalueiden katujen saneerausohjelmaa (KTP) on sopeutettu alenevaan rahoitustasoon

ja ohjelman mukaiset kadut saadaan saneerattua vuoteen 2045 mennessä, kun tavoite aikoinaan on ollut 2030-luvun alku.

Koulukonseptisuunnittelua on edistetty yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan kanssa. Koulu- ja päiväkotihankkeiden suunnittelua ohjaa ominaistehokkuudet, joista päätetään vuosittain. Tilatehokkuudet (m2/oppilas ja m2/hoitopaikka) on seurannassa.

Hankkeiden suunnittelua tehdään ja ohjataan kiinteässä yhteistyössä toimialojen kanssa. Vuosittaiset investointiohjelman kohteet toteutetaan ohjelman mukaan. Tällä hetkellä arvio on, että uudisrakentamisesta jäisi tänä vuonna 12.3 milj. euroa käyttämättä. Muutaman hankkeen rakentamiskustannukset jäävät alle määrärahan projektinjohtourakalla toteutettuna.

Tänä vuonna valmistuviin päiväkotihankkeisiin saatiin hyvin tarjouksia ja pihaurakoiden tarjousten määrä ollut hyvällä tasolla.

Taustatietoja

TakE-ohjelmassa seurataan tulosityksiköiden määrittämiä TakE-toimenpiteitä ja arvioidaan niiden toteutumista suhteessa asetettuun vuositavoitteeseen.

Tulosityksiköiden budjettikokonaisuuden toteutumiseen vaikuttavat lisäksi yksikön muu toiminta ja toimintaympäristön tekijät.

Kumulatiivinen tavoite ja toteuma:

- Tiedot projektisalkkujärjestelmästä.
- Kumulatiivinen tavoite on valtuuston 13.6.2022 päättämän ohjelma-asiakirjan mukainen.
- Vuosien 2021-2022 luvuissa sosiaali- ja terveystoimi ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos mukana, 1.1.2023 alkaen poistettu.
- Kumulatiivinen toteumatieto koostuu
 - a) järjestelmistä saatavasta tiedosta (esim. hr-tiedot Sarastiasta),
 - b) tulosityksiköiden talousasiantuntijoiden tekemien Excel-laskentapohjien (sis. mm. perusuralaskenta, peruspalvelujen vuosittainen hintaindeksi, toimenpiteille asetut mittarit) mukaisista tiedoista ja
 - c) tulosityksikköjohtajien ja tulosityksikkö- ja toimialajohtoryhmien parhaasta mahdollisesta arviosta, jollei absoluuttista laskentamallia ja mittareita ole pystytty laatimaan esim. täsmällisen tutkimus- ja seurantatiedon puutteen vuoksi tai oman toiminnan vaikuttavuuden osuuden mittaroinnin haasteellisuuden vuoksi.

- Talous-, henkilöstöhallinto- ja projektisalkkujärjestelmät uudistuneet ohjelmakauden aikana, lisäksi tullut organisaatiomuutoksia. Arviossa käytetyt luvut ovat niin vertailukelpoisia vuosien 2021 ja 2024 välillä, kuin järjestelmistä on mahdollista saada.
- Tulolisäys tarkoittaa esim. asiakasmaksutuottoja. Erotettu TakE-raportoinnissa kertaluonteisista myyntituotoista.
- Kertaluonteiset myyntituotot lisättiin ohjelmaan TakE-ohjelman päivitysneuvotteluissa kesäkuussa 2022.
- Tulolisäykset ja kertaluonteiset myyntituotot eivät suoranaisesti paranna toiminnan, palvelujen ja prosessien tuottavuutta.

Ohjelman teemat:

- Asiakaspalvelu
- Digitalisaatio
- Elinvoima
- Henkilöstöjohtamisen käytännöt/Henkilöstösäästöt
- Toimitilojen käytön tehostaminen
- Tulopohjan vahvistaminen
- Työllisyyden hoito
- Yhtenäinen kasvun ja opin polku
- Kertaluonteiset myyntituotot
- Muu tuottavuuden kehittäminen
- *(Sosiaali- ja terveystoimien palvelujen järjestäminen)*

ESPOO
ESBO